

Інноваційні процеси в Україні й досі не набули належного розвитку, а державна інвестиційна політика не стала головним пріоритетним напрямом економічної стратегії держави. Недостатня увага приділяється засобам спрямування державної економічної політики на активізацію інвестиційної діяльності в реальному секторі економіки.

У сучасних умовах поза інноваційним шляхом Україна не зможе реалізувати жодної значної перспективної програми соціально-економічного розвитку. Становлення інноваційної моделі розвитку економіки в Україні потребує системного використання не лише економічних, а й політичних, гуманітарних, суспільно-психологічних, інституційних чинників розвитку суспільства; нових організаційно-економічних, правових й інституційних рішень та узгодження державної промислової, фінансової, податкової політики з державною політикою у сфері освіти, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності.

<...> **Інновації як основний чинник економічного зростання.** Обраний останніми роками курс, спрямований на модернізацію й динамічний розвиток економіки України, насамперед потребує істотних науково-технічних нововведень в усіх галузях виробництва. Особливо актуального значення нововведення набувають нині, коли об'єктивні чинники потребують найрішучішої боротьби за економію енергоресурсів у промисловому виробництві й побуті. Тому кожна успішна, заможна, конкурентоспроможна країна, де спостерігається постійне економічне зростання, має добре розвинуту, структурно визначену, зі сформованою парадигмою і виокремленим синтетичним алгоритмом національну економічну модель.

Інноваційна модель розвитку – це забезпечення структурних зрушень в економічному процесі країни й підвищення її технологічного рівня. Її реалізація передбачає науково-дослідне забезпечення довгострокових програм розвитку, створення механізму фінансування нововведень, реалізацію концепцій маркетингу в підрозділах інноваційної організації, здійснення інноваційних програм, створення прогресивної системи інформаційного забезпечення, розв'язання стратегічних і соціальних суспільних проблем.

Тільки розроблення й комплексне застосування конкурентоспроможної національної економічної моделі дасть змогу Україні перетворитися з відсталої транзитивної країни прецесійного типу на країну з високим рівнем добробуту переважної частини суспільства.

В умовах глобалізації та посилення впливу технологічних чинників відбулася зміна сучасних моделей економічного розвитку, при яких безперервне навчання й інновації стали основною стратегією, що забезпечує

конкурентоспроможність, економічне зростання та процвітання. Відтак основною ознакою сучасного розкладу сил у світі став істотний відрив країн-лідерів, що створюють «інноваційний анклав», від менш потужних країн, які повністю залежать від них. Для країн – інноваційних лідерів характерними ознаками є висока концентрація найбільш рентабельних видів бізнесу (з найбільшим вмістом доданої вартості в ціні продукту), переважно високотехнологічна структура національного виробництва, винесення за межі власної країни ресурсоємних та екологічно небезпечних виробництв, зосередження у своїх руках найбільших фінансових потоків.

Інноваційно-орієнтована економіка країн світу визначається низкою специфічних рис:

- чітко визначеною спрямованістю відтворювального процесу на досягнення високої технологічної конкурентоспроможності країни за рахунок наукових знань, технологій та інформації;

- наявністю соціально-економічної інфраструктури, що відповідає завданням зростання технологічної конкурентоспроможності до рівня найбільш розвинутих країн світу;

- наявністю технологічного та виробничого потенціалу – матеріальних і людських ресурсів, здатних забезпечити випуск конкурентоспроможної високотехнологічної продукції;

- порівняно з традиційною економікою значно більш високими показниками економічної ефективності виробництва, які здебільшого досягаються за рахунок інноваційних чинників.

Характерними рисами стратегій інноваційного розвитку провідних держав в умовах глобалізації є такі:

- орієнтація підприємств на виробництво унікального товару, який надає споживачеві додаткові переваги;

- потужна маркетингова орієнтація на ринок і клієнта;

- глобальна концепція товару, який первісно орієнтований на міжнародний ринок;

- інтенсивний первинний аналіз з метою виділення відповідних ресурсів і техніко-економічного обґрунтування;

- перелік конкретних завдань, вибір цільового ринку;

- міжфункціональна координація (НДДКР – виробництво – маркетинг);

- попередній відбір з метою максимізації успіху та мінімізації ризиків;

- контроль за перебігом розробки.

Інноваційна діяльність впливає на рівень економічного розвитку будь-якої країни: у сучасному глобалізованому світі вигоду отримують ті, хто обрав інноваційну модель розвитку економіки як основний пріоритет

довгострокової стратегії підвищення рівня конкурентоспроможності країни. Інноваційна модель – особлива система відносин, інститутів та інституцій, які створюють належні умови для науково-технічного прогресу в межах і під впливом визначеної державної інноваційної політики...

<...> **Висновки.** Для України процес входження у простір глобальної конкуренції засвідчує складність багатоаспектної взаємодії з іншими країнами, що передбачає необхідність мобілізації власного соціально-економічного та науково-технічного потенціалу при реалізації стратегій розвитку відповідно до «постіндустріальних» тенденцій. Ідеться зокрема про:

- розширення науково-технічних зв'язків і співпраці міжнародних наукових інституцій;
- зменшення тривалості розробки та впровадження нових товарів з одночасним підвищенням їх наукоємності та технічної складності;
- скорочення життєвого циклу товарів і комерціалізації процесу продукування технічних знань, інформаційних технологій;
- інтеграції національних інноваційних систем через утворення мереж корпоративних, промислових і регіональних кластерів;
- посилення процесів злиття та поглинання інноваційних компаній з метою удосконалення продукції, модернізації технологічної бази, використання глобального науково-дослідного потенціалу;
- зростання частки іноземного фінансування наукових досліджень і створення дослідних підрозділів ТНК.

До основних технологічних чинників, що сприятимуть міжнародній співпраці, можна віднести такі:

- зосередження на комерційному використанні наукових результатів і розподіл ринку, пов'язаного з розробкою та використанням нових технологій;
- подолання перешкод на шляху отримання ліцензій на продаж товарів за кордоном і перешкоджання труднощам, що зумовлюються розбіжностями в патентних законодавствах;
- розширення доступу до новітніх технологій, що застосовуються в інших регіонах, та спрямування витрат на проведення високовартісних наукових робіт;
- об'єднання окремих виробів у межах нових систем виробничого чи споживчого призначення й використання уніфікації та стандартизації, що охоплюють усі стадії створення виробу.

Тому, враховуючи викладене та з огляду на територіальну, галузеву і структурну неоднорідність науково-технічного потенціалу України в різні

періоди та в різних регіонах, потрібно використовувати різні моделі інноваційного розвитку. Маються на увазі такі моделі:

- централізованого керування інвестиційною діяльністю в інноваційній сфері;
- регіональних пріоритетів інноваційного розвитку;
- ефективного використання локальної концентрації інноваційного потенціалу;
- інноваційного простору СНД;
- міжнародного співробітництва в інноваційній сфері.

Вивчення досвіду, що накопичується в Україні у процесі реалізації державної інноваційної політики, зокрема і при реалізації пакета національних інноваційних проектів, може бути предметом подальших наукових досліджень *(Карп'юк О. Національні моделі стимулювання інноваційного процесу // Стратегічні пріоритети. – 2013. – № 3. – С. 46–47, 49–50).*